

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.— .
Negyedévre 2.50 .
Egy hónap 1.— .
Egyes száma 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábol post-
sorokint 6 krajával
számítottak.

A főispánok.

Debreczen, február 4.

(K—cz.) A latin közmondást, — quem Dii odere, paedagogum facere — oda lehet maholnap módosítani, hogy akiket az Istenek gyűlölnék főispánokká teszik.

Mert valóban nehéz helyzete van ma egy főispánnak. Jogot formál az ő ülésükhöz mindenki. Kritizálják személyét, bírálják tetteit, gyanúsítják legnemesebb szándékát, lehurrogják, ha erélyes: gyávának tartják, ha szelid lelkületű, egyszóval mihelyest főispán valaki, száz nyilat röpitnek feléje szeretetlenül, meggondolatlanul, elhamarkodva, nagy vehemenciával, gyanúsítással, sokszor egészen alaptalanul, az igazságnak híjával és az ellenségeskedés bosszuvágyó erejével.

Tudvalevőleg a főispán megyéjében a kormányhatalom képviselője, s mint ilyen a miniszter szeme. Természetesen nemcsak hivatalos kötelessége magas állását egész erejével betölteni, hanem másrészt igyekeznie kell érvényt szerezni a kormány rendeleteknek, melyek a közjót, közrendet czélozzák, és ezen munkájában nem tántoríthatja meg őt sem kicsinylés, sem okvetetlenkedés, sem hízélgés, sem egy rendszeresen kiszelt üldözés.

Magyarországon újabb időben valóságos hajszát indítottak a főispánok ellen. Az ellenzéknek pompás falat egy-egy főispán és valóságos gyönyörrel hurezolják meg egyiket-másikat, gyanúsítják vizsgálgatják magánéletét, bírálják hivatalos működését, benyulnak családi szentélyébe, felhasználják a sajtót befeketésére és igen sokszor nem nyugszanak mindaddig, míg a közigazgatás feje kedvét vesztve félre nem vonul s le nem köszön magas állásáról.

A törvény a főispánoknak széles jogkört biztosít. És mi ezt helyeseljük. Helyeseljük, mert csakis ily jogkörben lehet a közigazgatás kerekét gyorsan, és a közönségre nézve kedvezően forgatni. Helyeseljük, mert ilyen magas állás már bizalmi természeténél fogva is nagy és kiterjedett jogkört kíván s ki azt betölti, kell hogy tekintélyvel bírjon és ne csak egyéni jó tulajdonai, de a kezébe adott hatalom is segítségére legyen munkájában.

Mivel pedig a közigazgatás számai mind a főispánok kezébe futnak össze, természetes dolog, hogy akad ember, akinek nincs inyére a főispánok tette. Egy remélt, de be nem következett kinevezés, egy elmaradt kitüntetés, egy-egy nem teljesíthető követé-

lés, egy-egy erélyes hang a főispán ajkáról a törvényhatósági közgyűléseken, ezek mind gombamódra növelik a főispánokkal elégedetlen elemeket, kik uton-utfélen beszélik a zsarnokságot, a terrorizmust, a hivatalos hatalommal való visszaélést, és a főispánok nagy része azon veszi magát észre, hogy önfeláldozó munkássága jutalmául szeretetlenséget, gyanúsítást és modortalan támadásokat kap csak azért, mert bátor az igazság kimondásában, szereti a rendet, nem engedi a törvénytelenséget és él a neki biztosított hatalommal a körülményekhez képest.

Nézzük csak a Szalavszky esetét és látni fogjuk, hogy nehéz egy főispán helyzete. Az ellenzék valóságosan rendszeres üldözést folytat Szalavszky ellen azért mert itt-ott az ellenzék jelöltjei elbuktak megyéjében. Bizonyára kitűnő főispán volna az ellenzék szemében Szalavszky, ha összetett kezekkel nézte volna képviselőválasztások idején az ellenzék mai nagyon is ósdi választási politikáját. Mivel azonban a nyitrai főispán élt jogával és az ellenzék machinaczióit ellensúlyozta, ez nem tetszett és megindult ellene minden kigondolható lehetetlenítő eljárás, mely azonban ugy látszik, nem a főispán leleplezésével, ha-

TÁRCZA.

Az erényes Erzsók.

Írta: Lovassy Andor.

Váltig mondtam a feleségemnek, hogy ne hozzuk fel Budapestre Külüs Erzsókot; de az asszony nem tágitott; Erzsók jó leány, hűséges, üledelmes, nem rátarti, nem kikapós; azután meg hodosi születésű, már pedig Hodoson teremnek a legjobb dinnyék és a legjobb eselédek. Az udvarhoz is innen viszik a dajkákat, ha főhercegek születnek, mert egészen más fában ringatták azokat, mint a kitanult és a rókahájjal megkent fővárosi népet.

Bánja a manó; Hát jöjjön fel velünk Külüs Erzsók,

Ugy is lett; A derék leányzó egy tilángle keszkenőbe összepakolta a ezékmókját és neki indult a nagy utnak.

Már az elindulásnál is sok baj volt vele, mert kijött a vasúthoz az apja az anyja, az ánya a nénje, a huga, a bátyja, a sógora, a ki harangozó Hodoson és csaptak olyan jajveszékeltést, hogy alig mert berobogni az állomásra a vonat.

— Jaj lelkem, vigyázz magadra! bele ne zuhanj a Dunába! Le ne gördülj a seent Gelért hegyről! bele ne szorulj a budai nagy alag utba! Szóval

el látták Erzsókot szülői böles tanácsokkal.

Mikor a kupéba ült, még ott is kiabáltak utána: Erzsók! Erzsók! vigyázz a rámas esizmádra, a melyiket a székelyhidi vásáron hat ezüst forintért vettünk.

És Erzsók vigyázott is a csizmára, ez volt az ő büszkesége; de hogy is ne lett volna, mikor a talpára is ki volt verve, hogy: remekbe készítette Kenéz Mihály eszmadia mester. Takaros eszma is volt az; nem esoda, ha Erzsók tótágot szeretett volna benne járni, hogy lássák a magas sarkát, a remek rámaját.

Minden nagyobb állomáson kiszállt az utazó leányzó és fel s alá járt, hogy hadd irigyeljék és hadd csudálják a nyirkosságát.

Az utazás, a körülményekhez képest, elég jól sikerült, csak a kalauzzal volt egy kis összeszóllalkozása, hogy miért lyukasztotta ki az ő bilétáját, de azután megeshült, lecsendesedett.

Este volt, mikor Budapestre érkezett. A szakácsné — egy kitanult pesti eseléd — ment ki a fogadtatására; ide haza várta már az egész ház: jön a derék Külüs Erzsók!

Vártunk, vártunk félórát, egy órát, de bizony az nem jött; végre másfél óra múlva nagy robogással megállt a kapu előtt egy kétfogatu bérkocsi. Én csak a fejemet ráztam, a

feleségem pedig rá támadt a két eselédre, hogy mit kocsikáznak a mi kontónkra? A szakácsné kezdte el a mentegetődzést: kérem alásson, ott ácsorogtunk a pályaudvaron, mert az a lány nem akart vilányoson jönni, mert azt mondta, hogy ő nem ül olyan szekérre, amely elé nincs ló fogva, hanem istennyilával hajtják.

— De akkor is jöhettek volna egy-fogatun!

— Arra se tudtam ráültetni.

— Hát miért?

— Azt monta kérem alásson, hogy a hodosi lányok nem járnak egy lovas talyigával.

— Igaz ez Erzsók?

— Igaz biz az, kérem szeretettel, mit mondana rám a falu?

— De akkor miért nem jöttek gyalog?

— Csak talán nem koptatom le a rámas eszímam talpáról a betüket?

Hideg volt a lépesóházban, nem sokáig vitáztunk, hanem indultunk felfelé a lépesőn, de Erzsók nem akart jönni, azt mondta, hogy ő lebukik az emeletről, elég ha a sógora harangozó Hodoson, 5 bizony szédül odafent.

Na ezzel ugyan megjártuk!

Nagynehezen aztán beültettük a lift kaliczkájába; elhittettük vele, hogy az a eselédszoba.

Az már más! Bele is ült a ezék-

nem a leleplezni akarók csufos kudarezával fog végződni.

Több igazság és méltányosság az ellenzék részéről és akkor végre valahára meg fog szünni a főispánok ellen való gyűlölködés.

Országgyűlés.

Budapest, február 3.

Sima Ferenc volt „első szónoknak” feljegyezve, a honatyák tehát óvakodtak a pontos megjelenéstől. A képviselőház szónokai nagyjában háromfélék; olyanok, akiket hallgatni gyönyörűség; olyanok, akiket hallgatni nem gyönyörűség és olyanok, akiket nem hallgatni gyönyörűség. A harmadik osztályba tartozik a szentesi képviselő is. Nem hallgatni azt, amiket ő mond, pozitív élvezet. Ezt az élvezetet bőségesen kivette magának a honatyák tulnyomó nagy többsége, csak a jó kolozsvári Kiss István hallgatta busan, miket mond Sima Ferenc a *rendőrség tételénél* — minden másról — csak nem a rendőrségről.

Szól azonban Sima a munkások bajairól, amelyekért természetesen — a rendőrséget tette felelőssé.

Tizenegy órára beszűnt Sima Ferenc és — selten kommt was besserer nach — felemelkedett helyette Mócsy Antal.

— Elessmém, — kezdte a szavallatát — hogy utóbbi időben meggyarapodott a szómélti és vagyonbátorság . . .

— Nem bátorság, hanem biztonság! — korrigálták balról.

— Hát lögyön biztonság! — konzedálta Mócsy és Sima Ferenczel kezdett egy kis polemiát, amiközben a protestantizmus keletkezéséről lévén szó, egy kis parázs felekezeti szóharcz kerekedett a katolikus néppárt és a negyvennyolcas reformátusok között.

Nem tartott soká, mert Mócsy Antal hamarosan más tere vitte át a szót, sőt be is fejezte a felszólalását.

Nagy érdeklődés fogadta a belügyminiszter felszólalását.

Sorra vette a belügyminiszter most mindazokat a konkrét eseteket, amelyeket Pichler Győző a mult ülésen a rendőrség

ellen felhozott és akták alapján a maguk igazi értékére szállította le azoknak a felháborító voltát. Kimutatta, hogy semmiféle erőszakoskodás nem történt, semmiféle brutalitás nem esett meg. Egyben megígérte a belügyminiszter azt is, hogy a Bérczy kapitány ügyében is a legszigorubb vizsgálat alapján fogja kitudni a dolog mibenállását.

Az egész Ház általános, sűrű helyeslése között felelt meg a belügyminiszter Sima Ferencnek az elnyomott munkások érdekeiben elszavalt sérelmeire. Kimutatta a belügyminiszter, hogy azok az elnyomottak a szocialista izgatók, a hazátlan, lelketlen bujtogatók, akik ellenében épen a munkások és a közrend érdekében kell védekezni.

Nagy helyeslés hangzott fel és a Ház a miniszter beszéde után szavazás nélkül fogadta el a *közbiztonság tételét*.

Pichler Győzőnek azonban fájt, nagyon fájt, hogy az ő szépen felöltöztetett s takarosan csoportosított eseteit ilyen kegyetlenül összeapritotta a belügyminiszter, megpróbált tehát egy kis „ellenzáfogatot.”

Pichler után *Heltai* Ferenc vette védelmébe a rendőrséget.

— Helyes! Helyes! — hangzott jobbról. Azután megint Pichlernek volt egy személyes kérdése, a mely után Visontai Soma mondott beszédet az előnyomozásokról és rokon kellemetlenségekről.

— A rendőrség — mondotta — a nyomozások alkalmával lefoglalt bűnjelöket elárverezzi és ezeken az árveréseken szerzik be a betörő urak legolesőbban a feszítővasakat, hamis-kulcsokat és kasszavésőket . . .

Sima és Meltzer után öt perc szünet következett.

Mikor pedig az elnök becsöngette a törvényhozást, Sima Ferenc, majd Mócsy Antal nyújtott be határozati javaslatot a választók nyilvántartása érdekében; azután Sima Ferenc zengett még el egy hosszú sérelmi éneket, amire Perczel Dezső belügyminiszter világosította fel Mócsy Antalt, hogy amit ő kér, azt már a kormány régen meg is cselekedte és egyben bejelentette a választási törvény revíziójának

és a cenzus egységesítésének előmunkálatait is. — A Mócsy Javaslátát elvetették.

Még a holnapi ülésre is maradt egy darabka a belügyi tárezából, — minthogy háromnegyed kettőkor áttértek a Gullner Gyula sürgős interpellációjára, a ki a szolnoki dohánybeváltó hivatal ellen panaszkodott; egyebek között azért, mert a hivatal a dohánytól „tetszetős külsőt” követelt. Huzamosan panaszkodott a dohánybeváltás viszontagságai miatt, úgy hogy fél három is lett, mire elfogyott a Gullner képviselő ur vágatlan dohányja. A Ház türelmetlenül és unatkozva hallgatta a szörnyen bő lére eresztett dohánytermelési értekezést, a melylyel szerencsésen vége is lett a hosszú ülésnek.

A magyar nyelv tanításáról.

Irta: Kalocsa Réza.

Ha valamely munkába kezdünk, először is jussunk tisztába annak czéljával.

All ez a szabály különösen a nyelvek tanításánál, de legjobban nemzeti kincsünk, édes magyar nyelvünk tanításánál, ennél kell a tanítónak valójában czéltudatosan eljárni, itt kell meggondolnia, mit, mennyit és hogyan tanítson. Mert éppen a magyar nyelv tanításánál, mint számos példa bizonyítja, történik leggyakrabban, hogy a tanítónak legnagyobb igyekezetét, szorgalmát, lelkiismeretes munkálkodását sikertelenség követi.

Nyelvtanításunk czélja első helyen természetesen az, hogy növendékeink értelmesen, hibátlanul, sőt szépen beszéljenek és fogalmazzanak, gondolataikat szabatosan, megfelelő szókkal és gondolatokkal fejezzék ki.

Amde ehhez a gyermeknek gondolkoznia kell, és erre megtanítani növendékeinket nem könnyű dolog . . .

De a magyar nyelvnek alapos tanítása is nehéz feladat, mert általános, meghatározott szabályaink alig vannak. — Kilencszáz évig nem ápolták, szabályok alá nem nyugózták, nőtt, virágzott magától, mint az erdők lilioma vagy mint a mezei vadviágok a sok idegen, fojtogató gyom között. Fel is vett magába nyelvünk ez idegen szók közül sokat, de csak ke-

mókjával együtt. Nosza hirtelen rázártuk az ajtót; azzal usgyé fel!

Lett erre jajveszékélés. A ketrecbe zárt nőstény párducz nem üvölt úgy, mint Külös Erzsók ordított; de mégis felért az emeletre. Ott azután tyukkal, kalácsesal kijózanítottuk, megszelidítettük; mert hát csak a hodosi eseléd a jó eseléd.

Két napig azonban nem ivott semmit a vad jószág; mert neki nem kellett olyan viz, amelyik a falból fakad ki; az ő természete a gémeskut vedréhez van szokva; ezt az italt az ördög csapolja; azért is susterég benne a megrontás. Végre is titokban kellett neki mázos korsóba eresztetni a vizet, mert máskép szomjan veszett volna el, mint a Saharán utazó beduin.

Eltelt egy hét, két hét, Erzsókot nem lehetett kieresztetni a kapun, mert ha kieresztettük volna, soha többé haza nem kerül. Azonban lassan-lassan kezdett bele törődni a házi szokásokba; a feleségem váltig dicsérte, hogy milyen dolgos, milyen ügyes, látszik rajta, hogy hodosi. En azonban folyton ellenvetésekkel éltem; de hogy is ne éltem volna ellenvetésekkel, mikor soha sem mert végig menni a szoba közepén, hanem mindig a fal mellett járt.

Egyszer rá is mordultam: hát maga holdkóros, hogy nem egyenesen jár, hanem összevissza?

Erzsók megállt, lesütötte a szemét,

és így szólt: esókolom a kezeit, csak nem lépek rá erre a szép keszkenőre. (Az ártatlan jószág a szőnyeget is kendőnek nevezte.)

Egyszer észre vettem én, hogy a parkett himlőhelyes.

— Mi lelte ezt a padlót?

Hosszas találgatás után rájöttünk, hogy a parkettet, a Külös Erzsók patkós esizmáinak a szegei tették himlőhelyessé.

Én követeltem, hogy vesse le Erzsók azt a eszimat; de a leány ragaszkodott azokhoz; hiszen egész Budapesten nincsen olyan rámas esizma; ő inkább haza megy Hodosra, de a eszimatól meg nem válik. Végre a feleségem és a szakácsné diplomaciai fufanggal oldották meg az elmergesedett kérdést s másnap eltették lábálól a eszimat.

Mikor felakart kelni Erzsók, a eszímáknak hült helye volt. Jaj, jaj, miesoda sirás, jajveszékélés lett erre. Ellopták a eszimat! Jaj mi lesz belőlem?

Végre megvigasztaltuk Erzsókot és egy nyalka czipót vettünk neki ajándékba.

A czipó tetszett is, hej de mégis szebb volt a esizma; mert azon patkó is volt.

Én már torkig voltam ezzel a leánnyal, de a feleségem még mindig azt bizonyította, hogy csak a hodosi eseléd a

jó eseléd, mert az mind erényes és becsületes.

Hát ez igaz is volt. Magam meggyőződtem róla, hogy mikor a szuszka pék tiz krajezarért nyolcz kifit ígért Erzsóknak, ha megcsókolja hátba vágta a seprűvel, hogy csak úgy porzott belőle a liszt.

A czifra czipó azonban egész megvadtotta az erkölcsös leányzót és egy vasárnap a szakácsnéval együtt elkéredzett a színházba. Elengedtük, hadd lásson, hadd tapasztaljon, hadd ügyeskedjék.

Ez a kimenő volt Erzsók életének a fordulópontja. Másnap már nem lehetett vele birni, folyton trillázott és feleségemet megkérte, hogy ne szólítsa őt többé Erzsóknak, mert az ő neve Erzsike és ő elübb-utóbb színész nő lesz. Először kinevettük, azután megpirongattuk, de végre is engedni kellett, mert Erzsók kijelentette, hogy ha kívánságát nem teljesítjük, akkor két forinttal feljebb csapja a fizetését.

Most már nem volt olyan szelid leány Erzsike, mint azelőtt. Lelejtárt a kapuba és sokszor úgy körül volt véve a házunk katonasággal, mintha ostrom alatt lettünk volna. Hol egy baka, hol két tűzér, hol meg nyalka huszárok állottak őrt a sarkon; pedig generális sem lakott a házban.

Mikor kérdőre vontuk Erzsikét, kijelentette, hogy azok a katonák hodosi

vés tudott benne megmaradni, kiperegtek azok közül ismét, mint a tiszta buzából a konkoly rostálás közben.

E század elsőnegyedében próbálgattak szabályokat alkotni, de nyelvtudásaink arra ébredtek, hogy ezt az Ázsiából ideplántált és saját erejéből hatalmasra fejlődött, terebélyes fát nem lehet többé tetés szerint hajlítani, pókhálóként rugja le magáról a szabály-csinálmányokat; de míg tudásaink e tény fölött tehetetlenül álmélkodnának, egyúttal csodaszép dolog ötlött szemeikbe.

Ugyanis ez a magára hagyott nyelv, mely századokon át a népnél talált otthonra csupán, az Ázsiából kihozott kised nyelvanyagból remek zenei összhangzatot fejlesztett, a fogalmaknak minden egyes árnyalatát, a legmagasztosabb eszméket, a legfenségebb gondolatokat játszi könnyedséggel, hiven s gyönyörű fordulatokban oly remek művészettel fejezi ki, hogy tekintetben versenyre kelhet a legmiveltebb nemzeteknek századok óta megszabályozott nyelvével és úgy kötött, mint folyó beszéde egyenlően alkalmas az idegen ókori vagy modern költői, valamint tudományos munkák nyelvezetét követni.

Pedig mint mondám, a nyelv szelleme nagyon kevés anyaggal rendelkezett arra nézve, hogy ily remekül kifejlődjék; de mily bámulatos művészettel, hogy ne mondjam: furfanggal járt el, hogy csak pár példát említek, "ott van mindjárt a birtok-személyrag, ennek a segítségével öt csoport különféle beszédre alkott, először is hozzáteszi valamely tárgynévhez és birtokká lépteti elő: könyvem. Aztán a főnév ragjaiból, majd a névutókból személyes névmásokat alkot: velem, utánam. Az átható eszelekvő igének tárgyas alakot ad: kérem, kéred. A személyes névmásokat birtokos névmásokká változtatja: én-em, te-ed (enyém, tied.) Végre a főnévi igenévnek némi kényszerítésért értelmét adja: mennem, menned.

Megeselekszi nyelvünk még azt is, hogy egyetlen rövidke szóba beleszorítja az alanyt, állítmányt és tárgyat: kérlek.

Ezt sem csinálja más nyelv utánunk. Itt aztán nem marad más hátra, mint egyszerűen megtanulni azokat a törvényeket, melyeket a nyelv szelleme oly csodás művészettel megalkotott.

fiuk és nem gonosz szándékkal járnak oda. Én ugyan kissé sokaltam a hodosi ármádiát, de a feleségem, kikérte magának, hogy ne gyanúsítsam Erzsikét, mert az Hodoson született és erényes.

Jól van! Nem gyanúsítom. Egyszer azonban fekete bajusza nő Erzsikének s mikor behozta a levest, elkezdtek kacagni a gyermekek és elkezdünk kacagni mi is: a kéményseprő megeseokolta a szemérmes leányzót, a háta közepén is meglátszott a két tenyere, meg a tiz ujjahelye, a mint megölelte.

A leány zavartan állott a szoba közepén; végre így szóltam hozzá: Erzsike! a kéményseprő is hodosi legény?

A leleplezett ártatlanság elejtette a levestálát és fülig pírulva menekült ki a szobából.

Nem is volt többé maradása. A gyermekek is folyton gunyolták a bajuszával, meg a kéményseprővel; csak a feleségemmel tudta elhíttetni, hogy az a fekete legény neki atyafia: a sógorának a sógora.

Hanem azért én, meg a gyermekek győztünk. Erzsike egy szép hajnalon összeszepakolt és eltűnt. A szakácsné utána járt a dolognak és kinyomozta, hogy egy földalatti vonatvezető szöktette meg az erényes leányzót; a ki egy szikrát sem félt már az olyan szekerektől, a melyekbe nem lovat fognak, hanem menykövel hajtják.

De boosánat, annyira belelelkedtem az én édes magyar nyelvem művészi alkotásaiba, pedig tanítási módját kell megbeszélnem.

Mondottam volt, hogy nyelvünk helyes megtanulásához a növendéknek gondolkoznia kell.

Legsikeresebb eszközünk nekünk erre maga a helyesen alkalmazott nyelvtan-tanítás. Elemezés, elemezés, és mindig elemezés, mindaddig, míg a gyermek egészen tisztában van minden egyes beszéd-részszel és akkor azoknak alkalmazásából vonjuk le a nyelvtan szabályait. Követeljük ki a helyes gondolkozást, értelmezést minden egyes szónál és mondatnál, ne szárazon, hanem érzést vegyítve tanításunkba, hívjuk fel a növendék figyelmét a nyelv zenéjére, művészi alakulásaira, értessük meg vele, hogy ez a szép, ez a művészi a mi drága anyanyelvünk; amint ezt a gyermek felfogja, megérti: mily kedvesen ragyog fel szeme, megszereti (mert nem untatja többé!) nyelvét, felébred benne a nemzeti érzület, innen a tanító vezetése mellett már csak egy lépés a haza iránt való szeretet, megszereti — tanítóját, mert átérzi már, hogy szelleme kincs az, mit tanítójától nyert.

De nyelvtanaink s utána tanítóink szerencsétlen szempontból indulnak ki a magyar nyelv tanításánál, kezdve azt a *mondaton*, azután zagyvalékká keveredik a növendék fejében az alany, a főnév, az állítmány, az ige. Harminczöt éves gyakorlatomban alig találtam egy-két növendékre, aki megtudta volna mondani, miért hívjuk például a pohárt egyszer tárgynak, aztán alanynak, máskor főnévnek, majd állítmánynak vagy jelzőnek. Igen, mert mielőtt tiszta, határozott, maradandó fogalma lett volna a főnévről, már azt mondta könyve, vagy tanítója, hogy az *alany*.

Szomorúan tapasztaltam e kétes eredményt éppen önönmagamon. Tizenöt hónapig tanított a magyar nyelvtanra engem egy tanár, lelkiismeretesen magyarázta folytonosan a főnevet, jelzőt, alanyt, alaktant, mondatant, úgy, hogy én tizenöt hónap mulva legkisebb tisztult fogalommal sem bírtam, hogy mi fán terem a főnév, az ige magaslatáig emelkedésről nem is szólva. Később, tanításaim alkalmával érttettem át az egész nyelvtant.

Nem is haladok én növendékeimmel egy lépést sem tovább, míg meg nem értetem velök a felvett beszéd-részt.

Mikor aztán minden beszéd-rész jelentésével tisztában vagyunk akkor, de csak is akkor térek át a gondolat, a mondat megértésére.

Ilyen módon!

Fogalommal bíruunk valamely tárgyról, e fogalom a valóságban tárgy, lelkünkben fogalom, kimondva vagy kiírva: szó.

Elménkben egy tárgyról több fogalmat alkothatunk, ezeket a fogalmakat, ha egymáshoz foglaljuk, lesz belőlük gondolat, kimondva vagy kiírva lesz mondat. Ebből láthatjuk, hogy a mondat nem egyéb, mint a szóknak egymással való összeköttetése. De ez a köttetés különféle és éppen ez a különféleség tesz valamely szót majd alanynyá, majd állítmánynyá, szóval a mondatnak más más alkotó részeivé.

Az 1871. év nyarán nyolcz napig jártam a berlini felsőbb leányiskolákba és képezdékbe és hallgattam a nyelvtani előadásokat és mikor szerényen megjegyeztem, hogy nálunk a mondaton kezdjük, s nem a beszéd-részekben, azt az ékes bírálatot kaptam:

Die Oesterreicher sind Eseln!

A természet csakugyan maga is azt a példát adja élénk, hogy beszéd-részekben kezdjük, mert a kis gyermek is előbb fogalmakat gyűjt s csak azután kezdi

öket egymáshoz tartozóknak tekinteni és összefoglalni.

E miatt van nekem a második osztályban kétszeres munkám, mert úgy az elemi osztályokban, valamint a felsőbb leányiskola első osztályában alany, főnév, jelző, számnév, melléknév, határozó főnév összezagvált fogalmakat először külön kell választanom, saját jelentőségükkel megrögzítenem a gyermek elméjében és csak mikor külön válogattam az építési anyagot, foghatok a mondat felépítéséhez.

Viszont, ha a mondatnak különböző részeit a növendék már biztosan felismeri nem nehéz munka a mellék mondatok alkotása, hiszen csak a főmondatból vesszünk ki egy tagot és abból alkotunk mellékmondatot, mely olyan mellékmondatná leendő, a milyen mondatrészt vettünk ki a főmondatból. Levén pedig öt része a mondatnak így lesz: alanyi, állítmányi, tárgy, jelzői és határozói mellékmondat.

Az aztán a tanító dolga, hogy a sokféle határozói mellék mondatot külön külön megmagyarázza.

Máskülönben a szervezetben előirt nyelvtani anyag feldolgozása lehető, ha tudniillik valami járvány miatt a tanítás nem szünetel hetekig, mert a szünetelés alatt megelőző munkánk eredménye csaknem megsemmisül.

A mi az írásbeli feladványokat illeti, ezeknek javítása terhes munka és a mi szomorubb az egész fáradság karba veszett, mert sikertelen.

A sikertelenség oka az, hogy a tanító nem a gyermekek jelentésében javítja, nem kíséri magyarázattal a javítást, nem adja okát, hogy miért nincs helyesen a javítandó szó vagy mondat.

A szervezet szerint a felsőbb leányiskolának csak három alsóbb osztályába van felvéve a nyelvtan, nem volna szabad mellőzni azt a három felsőbb osztályban sem. Régi igazság, hogy valamely nyelv alapos ismerete sok-sok évet vesz igénybe, engedjünk el az irodalmi és irodalmi történeti, valamint az ethikai részből valamiesket — az olvasni szerető növendék úgy is kárpótolja magát e tekintetben, de a nyelv alapos ismeretét sokkal jobban és könnyebben megszerezheti az értelmileg fejlettebb növendék.

Kitünő példával járnak elől e tekintetben a gyakorlati amerikaiak, mert ezek még az idegen nyelvek tanulását is saját anyanyelvük szolgálatára fordítják, a mennyiben a tapasztalás megtanította őket arra, hogy az idegen nyelveket tanulónak átlag kilencz tizedrésze nem igen talál alkalmat az idegen nyelveknek beszédben való teljes begyakorlására, tehát arra fordítják a főgondot, hogy az idegen nyelvek írott munkában levő gondolatokat, eszméket saját anyanyelvükön hiven, szabatosan, szépen tudják kifejezni.

SZINHÁZ.

* Folt, a mely tisztít. A tegnapelőtti fényes sikernek meg volt a hatása tegnap: újból színiültig megtelt a nézőtér. Tüntetőleg tapsolt a közönség, mikor Fái Flóra és Halmi Margit kiléptek a színpadra s a zenekarból gyönyörű két virágkosarat nyújtottak fel nekik. A virágkosarakat L. Nagy Bálint városszerte ismert polgártársunk, buzgó színházlátogató és neje ajándékozták. Ez az ajándék annál becsesebb lehet a két ifjú művésznőnek, hogy éppen annak a társadalmi osztálynak — mely bár tehetné — sajnos, igen keveset áldoz a művészet oltárán, most éppen annak egy tagjától jön a művészet elismerésének ez az igazán szép jele. De Fái Flóra azonkívül kapott még emlék-ajándékul egy igen szép, értékes arany órát is lánczostól. Az óra belső fedelére ez van belevésve: *A művészetben oly gyorsan haladj, mint a hogy a*

percze mulnak. A debreczeni közönség 1898. február 3. A második előadás különben még gördülékenyebb, még sikerültebb volt, mint az előző. Az est hősnőit Fái Flórát és Halmi Margitot minden felvonás után sokszor hívták lámpák elé.

* **Echegaray drámája Nyiregyházán.** A jó szabolesiak székvárosában szintén kíváncsiság mutatkozik Echegaray új drámája. „A folt, amely tisztit” iránt, és az ottani szintársulat színre is hozza és hétfőre tüzték ki a bemutató előadást.

* **Forradalom a művészetben.** Egy kis röpirat jelent meg ezen a czímen, melynek nyíltan bevallott célja megbírálni magyar művészetben észlelhető forradalmat s eloszlatni a káprázatot, mely a magyar művészeket hamis mesterek álprófétáivá tette. A röpirat szerzője Simkó József kellő szakavatottsággal kritizálja a legújabb művészeti irányzatokat s úgy találja, hogy a forrongás okai az össze nem férő elemeknek, irányzatoknak harsza. A szerző nagyon aggódik azon jelenség fölött, hogy a magyar művészet nem a saját talajából akarja éltető erejét szivni s nincs elég önérzete, hogy az idegen befolyásnak esakis a szükséges teret engedje. Végül konstatálván a teljes függetlenséget a képzőművészet terén, foglalkozik a képzőművészet kérdésének megoldásával. Az oktatásra nézve teljes tanszabadságot kíván, a jövő mestereket nyílt pályázaton kell kiválogatni, a külföldi tanulmányokra küldötteknek teljes szabadságot kell adni tanulmányaiban s regenerálni kell a képzőművészeti tanácsot. A röpirat minden könyvkereskedésben kapható husz krajczárért.

* **L. Komáromy Mariska,** mint említettük, mintegy két hétig betegeskedett, és e miatt sajnálattal nélkülöztük színházunkban a ritka szép hangú művésznőt. Ma már megjelent a próbán, a hol örömmel üdvözölték pályatársai. A művésznő ma este a Libapásztorban lép föl.

* **Fenyéri Mór,** a debreczeni szintársulat jeles művésze, mint örömmel értesülünk, betegségéből fölépült és pár nap múlva alkalmasint már egy nagyobb szerepben lesz alkalmunk élvezni játékát.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visezaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattárfelteknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A Géczy-egyesület „Étthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig. Február 9. A debreczeni dalegylet estélye.

A rendező, mint kísértet.

Vidor Dezső valóban a társulat legényegesebb tagja. Ő az igazgatóság mindene, nélküle semmi sem történhet a társulat kebelében.

Vidor most annyira el van foglalva, hogy még szivarozni is alig ér rá (pedig ez már nagy nélkülözés.) A Gésák veszi igénybe minden idejét.

Nem is esoda, mert ő a fő-fő rendezője a Gésáknak.

Azon ürügy alatt, hogy a Gésákat meg tanulmányozni, Budapesten volt egy héttig — pedig saját beösmérése szerint — a híres operettet csak egyszer látta s mikor hazajött nagy ambícióval hozzá is fogott a rendezéshez.

A társulat minden tagját elővette, magyarázott nekik, tánczoltatta őket, de sehogysem akart jól menni.

Töprengett, gondolkozott, miért nem sikerül hamarosan ugy a darab, mint ahogy ő akarja.

Nem az az ember ő, ki ha valamit keresztül akar vinni, meg ne cselekedne.

A galibát az okozta, hogy a partitúrában egy helyen husz taktusra kell a tánczot elvégezni, de ő két taktussal előbb végeztette.

Ezen töprengett nappal és éjjel, miként lehetne azt a két taktust helyrehozni.

Este lefeküdt s ágyában törte a fejét, hogyan segíthetne e bajon.

Majd felkelt, gyertyát gyújtott s pongyolában járt kelt a szobában, mint valami kísérteties alak.

Tizenkettőt üt az óra. A szellemek megjelenésének ideje. Ahogy az óra elüti az időt, az ablakon halk kopogtatás hallatszik.

Vidor gondolataiból felrezenve siet az ablakhoz, kinéz.

Gazdasszonyát látja ott, reszkette gubbaszt az ablak alatt.

— Ki az?

— Én vagyok — felel a gazdasszony rémülten, hát nem alszik a tekintetes ur?

— Nem, tanulok, ne zavarjon.

— Nem tudtam. Azt hittem, hogy „elment” az urfinak az esze, azért ugrál ugy szobájában.

Vidor tovább is ugrált, de azért még sem „ment el” az esze, sőt, kikomponálta husz taktusra a tánczot.

Graszlán.

— **Az új Kisfaludyta.** A Kisfaludy-társaság új tagja: *Bársony István*, az új írói gárda egyik legrokonszenvesebb tehetségű munkása Debreczent közelebről érdekli. *Bársony István* öreg szülei ugyanis Debreczenben lakkak. Ő maga is a mi városunkban végezte jogi tanulmányait és már debreczeni jogász korában is sok jelét adta talentumának.

Bársony István, a Kisfaludy-Társaság új tagja, 1855. november tizenötödikén született Keresztessen, Mór mellett, Fehérmegyében, a Dunán túl. Apja, *Bársony János*, akkor a gróf *Károly György* uradalmában volt gazdaszt. Azóta az öreg ur, — aki most hetvenöt éves — nyugalomba került s most Debreczenben lakik nejével, szül. Tasy Lujzával együtt. Fiuk, *István*, *Nagy-Károly*ban, Pozsonyban és *Szatmáron* végezte gimnáziumi tanulmányait, aztán Budapesten abszolválta a jogot. Édes apja mellett, aki mint gazdálkodó ember, fityvást a szabadban mozgott s egyuttal szenvedélyes és kitünő vadász volt: a fiuban is ki kellett fojlódnia a természet iránt érzett nagy szeretetnek, ami hovatovább jobban nyilvánult azokban a cikkekben, amelyeket *Bársony István* már jogász korában is rajongással írt a természet világából. Írói hajlandósága mindjobban uralkodott rajta s végül azt okozta, hogy *Bársony István* elhagyta jogi pályáját s végleg az irodalom szolgálataiba szegődött. Majdnem két évtized óta keresi kenyerét mint író és hírlapíró s ez

utóbbi minőségében két előkelő napilap szerkesztőségének volt tagja. Most pedig rendes belső munkatársa és díszje a Magyar Hírlapnak. Amióta *Bársony* az írói pályán sok szorgalommal dolgozik, tiz önálló kötete jelent meg s ezek közül kivált azok keltettek figyelmet, a melyekben a magyar természet festi. Ezekkel jóformán új, vagy legalább eddigelő Magyarországon kevéssé kultivált irodalmi irányt vitt a közönség elé. A természetről s a vadászat minden ágáról írt műveinek ma már állandó s egyre növekvő közönsége van.

— **Állandó választmányi ülés.** Hajdúvármegye állandó választmánya ma d. e. 9 órákor a megyeháza nagytermében ülést tartott.

— **Kétezer forint az Emkének.** Kolozsvárt a minap hunyt el *Hatsek Antal* bádogosmester. Amikor a végrendeletet fölbontották, kitünt, hogy 2000 frtot hagyott az Emkének, 5000 frtot a kolozsvári iparos-egyesületnek, 10,000 frtot férő házáat pedig a kolozsvári iparos agg-menházra testálta. Így jelentette be ma *Benignai Sámuel*, az iparos-egyesület elnöke, *Sándor József* orsz. képviselőnek, az Emke alelnök-főtítkáranak. Az elhunyt végrendelező igen szolid, csöndes, de nemesen gondolkodó ember volt. Feleségét még életében elvesztette, hozzátartozói nem maradtak.

— **Számonkérészek.** Holnap délelőtt a megyeházán gróf *Dégenfeld József* főispán elnöklete alatt a számonkérészek ülést tart.

— **Rejtélyes eset.** Titokzatos dologban indított nyomozást ma reggel az I. ker. rendőrség. Egy szép fiatal asszony tünt el a lakásáról. Senki sem tudja, hogy hova lett, merre ment és hogy él-e még? *Kovács Károly* szürszabó tette meg a jelentést a rendőrségnél. *Huga Csáki Jánosné* született *Kovács Julia* vasárnap reggel eltávozott lakásáról s azóta nyoma veszett. A fiatal asszony távozásáról senki sem tudott. Délre nem tért haza, ekkor még fel sem tünt távolléte, de mikor másnap reggel sem találták lakásán, gyanakodni kezdtek hozzátartozói. Keresték, kutatták, de hasztalan, végre egy bátyjához címzett s az asztal szekrényében talált levél némi felvilágosítást szolgáltatott nekik a fiatal asszony hollétééről. A levél szó szerint így hangzik:

Kedves testvér!

Életben többé egymást nem látjuk. Ne keress, ne verd fel a népet, majd megkerülök valahonnan — holtan. Nincs semmi örömöm az életben.

A levél sem keltezve, sem aláírva nincs s így csak azt tudhatták meg, hogy *Csákiné öngyilkosságot* követ el. Az el-tünt asszony bátyja a levelet átadta a rendőrségnek, mely a nyomozást megindította. Hozzártartozói semmi különös okot nem tudnak említeni, a miért megválhatna az élettől. Férjével, ki tanító, nem a legjobb viszonyban élt s válópört is indítottak egymás ellen. A válópört most van folyamatba téve. Ez lehet még oka az öngyilkosságnak, de mást sem testvére, sem pedig ösmerősei nem tudnak. A rendőrség keresi s a következő személyleirást adta ki róla:

Termete közép, 34 éves, fekete szemü, ruházata: rövid téli kabát, sötét szoknya, rojtos fekete kendő.

A ki esetleg hollétééről tudomással bír, jelentse be az I. ker. rendőrségnek.

— **Dalestély.** A debreczeni dalegylet február 9-én, szerdán Mácsay Sándor karnagy vezetése és Rác Károly zenekara közreműködése mellett, a Margit-fürdő dísztermében zártkörű Dal- és Zene-estélyt rendez. A műsor a következő: 1. Édes lánykám Hubertól. 2. Bálmerre jár. (Pályadíjnyertes mű) Lányi-tól. 3. Késő vágy. (Uj) Dr. Horváth Akostól. 4. Mi volt nekem a szerelem. (Pályadíjnyertes mű) Fortunertől. 5. Még fáj a szív. Palotássytól. Belépti díj személyenként 1 frt. Családjegy 3 személyre 2 frt. Kezdet este 8 és fél órakor. Egyleti alapító és pártoló tagok szabadjegyeiknek felmutatása mellett a pénztárnál belépti-jegyet nyernek. Belepti-jegy nélkül a terembe senki sem bocsáttatik. — A szabadjegy 3 személyre érvényes, a család többi tagja a belépti díj felét, vagyis személyenként 50 krt fizet. — Családtag alatt egy ház tartásban élő szülők és gyermekek értendők; ezen kívül álló rokonságra a szabadjegy ki nem terjed. Felülfizetéseket köszönettel fogadják.

— **A Debreczeni Jótékony Nőegyesület** február 6-án, délután 3 órakor az árvaház üléstermében választmányi ülést tart. — **Tárgy:** 1. Segélyezések. 2. Előterjesztések mulatságról s egyebekről.

— **Csárdás.** A jogász- és tisztviselői kör álarcozoz táncestélyének alkalmára Dóczy József, a zeneirodalom egyik lelkes és hivatott művelője pompás csárdást írt. A csárdás szövege, amely minden bizonynyal mihamarább széles körben fog elterjedni a következő:

*Ne nézz rám, ne nézz rám, ne kacsincs rám,
Bolondod vagyok rég csalfa rózsám.*

*A szemed kacsintása, az ajkad mosolygása
Elvette rég az eszemet,*

*Az a te hamis szemed raboddá tett engemet.
Szerelembe vitte a szívemet.*

A rózsám, a rózsám jaj de csinos!

Ruhája, kötője körül fodros.

Ropog a ruha rajta,

De ám ő hamis fajta,

Édes beszéddel hiteget.

Nem hallgat a szavamra

Kacsingat jobbra-balra,

Meggyűjti, eloltja a szívemet.

— **Köszönet nyilvánítás.** Szántó Sámuel dr. ker. akad. tanár boldogult anyósa özv. Deutsch Jakabné végakaratahoz képest 5 frtot az az ötven forintot küldött ma hozzá, szegénybetegeink között való szétosztás végett; úgy szinte a koszoru megváltás ezimen még pedig: Jakabfy Lipót (Elesdről) 20 frt, Sorger József ur 5 frt, Szántó Sámuel dr. 5 frt és Jakab Mátyás 5 frt összesen befolyt 35 frtból 25 az az huszonöt forintot kegyeskedtek az egyletünk vezetése alatt álló szegény iskolás gyermekek tápintézete javára adományozni. Fogadják egyletünk nevében, amely Istenben boldogult özvegy Deutsch Jakabné urnőben egyik legrégebb és legáldozatkészebb tagját gyászolja hálás köszönetünket.

Debreczen, 1898. február 4.

Balkányi Miklósné,
izr. nőegylet elnöke.

— **Ellopott postaszekrény.** Nagy veszteség érte a hatvan-utcai lakosokat. Az éj folyamán ösmeretlen tettesek, éretlen esinyből vagy épen szándékossággal ellopták a kisposta elől a levélszekrényt. A postásmesterné este még kiszedte a leveleket, de reggelre a szekrénynek hült helyét találta. A falból kifeszítették s elvitték. A rendőrség a vakmerő tolvajokat keresi.

— **Lukácsu kudareza.** Dr. Lukács László lacfalusi gör. kath. pópa, a híres dákóromán agitátor, Szatmármegye bizottsági tagja akart lenni; Felső-bányán föl is lépett azzal a reménnyel, hogy hit-sorsosai támogatni fogják. Azonban a nagy martir csalódott s népszerűségéről meggyőződést szerezhetett, midőn látta, hogy egyetlen egy voksot kapott. Az eddig szerzett érdemeknek méltó elismerése volt román testvéreinknek a nagy martirral szemben tanúsított maguktartása.

— **Biztos papírok.** A legjobb és legbiztosabb tőke befektetés ma Debreczenben: minél több első debreczeni takarékpénztári részvénynek a vásárlása. Csak hogy a milyen biztos ezeknek a papíroknak a jövedelmezősége, olyan nehéz hozzájuk férközni, még ha volna is pénze az embernek. Mert akinek már van néhány darab belőle, bizony nem ereszti ki a Wertheim szekrényből, — nem viszi a piacra. Ritka eset, hogy csak egy-két részvény is gazdát cseréljen. Innen van, hogy az öreg takarékpénztár részvényei tulnyomólag még most is azok örökösői tulajdonát képezik, akik ötven évvel ezelőtt a ma már olyan gazdag, hatalmas pénzügyet megalapították. Még nincs a mult évi mérleg teljesen készen s így a mult esztendei üzlet haszoneredménye biztosan még nem tudható, de a beavattak úgy gondolják, hogy az osztalék részvényenként ezuttal is eléri a 100 forintot, sőt nem lehetetlen, hogy 110 forint lesz a dividenda.

— **Rövid hírek.** Balmaz-ujvárosi papválasztás. A b. ujvárosi ev. ref. papválasztása márczius hó 6-án lesz Rásó Gyula kir. tanácsos alispán vezetése alatt. — **Tavaszi lószemle.** A Vilmos huszárok pótkeret parancsnoksága a tavaszi lószemlét az idén márczius 7. és 8. dikán tartja a Gilányi laktanyában. — **Ellopott brilliant gyűrű.** Egri Béla porzellán kereskedő ma jelentést tett a rendőrségnél, hogy a felesége 100 forint értékű gyémánt gyűrűjét ismeretlen tettesek ellopták. A rendőrség megindította a vizsgálatot. — **Tíz a debreczeni határon.** Csáki Gergely nyugalmazott városi tanácsos kősélyszegi donány pajtája tegnap hajnalban leégett. A kár 150 frt.

— **Öngyilkos aggastyán.** Tegnap ismét egy öreg ember vetett véget életének. Nem akart megküzdeni a nyomorral és az ebből következő sok szenvedést nem tudta tovább tűrni: belemenekült tehát a halálba. Bene Lajos földesi lakos 76 éves napszámos ember már nem tudott dolgozni. Amellett betegeskedett is folyton s néha még a napi betevő falatja sem volt meg. Jó ideig mások jószívüsből s adományából élt, de az utóbbi időben már senki sem gondolt vele. Az öreg elhagyott ember, hogy a nélkülözésektől szabaduljon, öt csomag gyufát beáztatott s a mérges folyadékot megitta. Másnap halva találták.

— **A sertéshizlalók figyelmébe.** A földmivelésügyi miniszter körendeletében a sertésherélés (miskárolás) keresetszerű gyakorlását szabályozván, elrendelte, hogy:

1. A heréléssel (miskárolás) csak az foglalkozhatik, aki erre „igazolványt” nyer.
2. Mielőtt a herélő (miskároló) működését valamely közösségben (puszta, major, tanya) megkezdi, az illetékes községi előjárásnál városunkban a mező rendőrkapitányságnál jelentkezni tartozik. Jelentkezés előtt a herélés meg nem kezdhető.
3. A herélés (miskárolás) tiszta hid-

lason vagy ponyván teljesítendő, mely a munka befejeztével tisztán leseprendő.

4. A munka megkezdése előtt a herélő (miskároló) lábbelijét félreeső helyen megtisztítani, kezeit szappanos vízben megmosni, és eszközeit forró vízben 8–10 perczig kifőzni, vagy pedig hideg vízben, melybe a magával hordott „lízolból” literenként 30 grammnyit (mintegy 2 evőkanálnyit) tesz, jó lemosni tartozik.

5. A munka befejeztével a herélő (miskároló) más udvarba, majorba, vagy tanyába addig nem mehet, míg lábbelijét kezeit és eszközeit az előző pontban leírt módon újból meg nem tisztította és fertőtlenítette.

6. Az állat tulajdonos feljogosítottatik, hogy a herélő (miskároló) ellen felmerülő panaszait, vagy annak a tisztaság és fertőtlenítés tekintetében tapasztalt mulasztásait az igazolványának ezen célra szolgáló panaszlapjára bejegyezze.

7. A sertés-herélőnek (miskároló) oly esetben midőn valamely pusztán, majorban, tanyán ragadós száj- és köröm fájás, sertés orbáncz, sertés himlő, vagy sertés vész lépett fel, sertést, juhót, szarvasmarhát tartó udvarba és bemenni s ott működni tilos. Utasítottatik ezim, hogy ezen kormányhatósági rendelkezést szigoruan ellenőrizze, az az ellen vétőket a mezőrendőr kapitánysághoz a kihágási eljárás megindítása céljából jelentse be.

Debreczen, 1898. január 28.

Boczkó,

rendőrfőkapitány.

— **Verekedési adó.** Farkasrázó Putyi Vincze a kis czéduláját lobogtatva állított be a kihágási bírósághoz.

— Mit akar? — szól rá az irnok.

— Mán mint éa? Sömmít — feleli a magyar.

— De hiszen csak ugy jókedvre nem hitták be kendet?

— Mán azt én nem mondhatom, hanem majd mögmondi ez a czédula, a melyikkel bekévtantak...

— Igen, az asszonyt elkergette a háztól.

— Mögérdemölte.

— Nem addig van ám az atyafi, mert az asszonyt el szabad ugyan kergetni, de nem szabad bántani, hiszen még akkor is megbírságotjuk, ha a lovát megveri...

— Nono.

— De meg ám.

Az ember megcsóválja a fejét, majd komoly szóval fogadást tesz:

— No ha most mög nem terhölnek a verkedési adóval, hát nem tartok többet se lovat, se asszonyt.

Törvénytörvény.

* **A büdszentmihályi gyilkosság.** Schwartz Adolf szabó ügyében, a ki tudvalevőleg azzal van vádolva, hogy a szeretőjét Dombrádi Zsuzsánnát és ennek gyermekét megölte és akinek ügyében a mult év november 10-én megtartott végtárgyalás után a nyíregyházi törvénytörvény többrendbeli pótlást rendelt el, a törvénytörvény vizsgálóbíró a pótvizsgálatot már befejezte s a nagyérdékű ügy most már rövid időn újból végtárgyalásra kerül.

TÁVIRATOK.

— **A Debreczeni Ellenőr** saját tudósítójától.

A Tisza Lajos gróf öröke.

Budapest, febr 4. Szeged első kerületében Lázár György helyettes polgármestert fogja jelöltnek felléptetni a szabadelvű párt, mely ez ügyben vasárnap délelőtt tart pártgyűlést. A függetlenségi Kossuth-párt is állit jelöltet, de annak személyében még nincs megállapodás.

A képviselőházból.

Budapest, február 4. A képviselőház bíráló bizottsága Fest Lajos elnöklése alatt az alsó lendvai választás ügyében hitelesítette az alsó-lendvai választás ügyében megtartott tárgyalásról felvett jegyzőkönyvét s megállapította a választási ügyben hozott bizottsági ítélet indokolását. Az ítéletet holnap fogja az elnök a házáterjeszteni.

Az összeférhetlenségi törvény revíziója tárgyában kiküldött bizottság Fest Lajos elnöklése alatt ma ülést tartott, a melyen Bánffy b. miniszterelnök is jelen volt. Polonyi Gyula előadta, azokat a szempontokat, a melyek őt a verszióra vonatkozó kérvényponthoz összeállításba készítették.

A szerb király zsarolói.

Budapest, február 4. Az a bűnpör, melyet a rendőrség *Benkő Rózi* orfeumi énekesnő és *Kovács F. Sándor* ellen indított, azzal gyanúsítva őket, hogy megakarták zsarolni Sándor szerb királyt — szelid befejezéséhez közeledik. A vizsgálóbíró kihallgatta *Barlovác* szerb főkonzult, aki kijelentette, hogy sem *Benkő Rózitól*, sem *Kovács Sándortól* nem érkezett zsaroló levél a szerb királyhoz s így nincs miért panaszt a fenntartania. — Ez okból *Puiscari* bíró minden ez ügyre vonatkozó további kihallgatást megszakított és az iratokat áttette az ügyészséghez. A vádhatóság most az aktákat egyszerűen félretenni indítványozza.

A másik zsarolási ügyben, melyben *Kovács F. Sándorral* még *Fischer Mór* is van vádolva, még néhány tanut kell kihallgatni s aztán ez ügyben is véget ér a vizsgálat.

Uj költői tehetség.

Budapest, febr. 4. A Kisfaludy-társaság Bulyovszkyné pályázatán nagy feltűnést keltett egy úde tehetséget eláruló költői beszéd: „*Tarnóczy*”. A bírálók közül *Kozma Andor* föltétlenül kiadandónak javasolta a díjat, *Endrődy* csak első helyen megemlíteni, *Jakab Ödön* ellenben meglehetősen kiesínyléssel nyilatkozott a pályaműről. A háromféle bírálat folytán a dolog a plenum elé került, és egy szavazat többséggel elhatározta, hogy a díjat ki ne adják, de ha a szerző magát megnevezi, akkor művét az évkönyvbe fölveszik, és valamelyik ülésen föl is olvastatják. Így hát a dícsőségből meglehetősen kijut a szerzőnek, csak a 400 frtot nem kapja meg. A szerző egyébkint *Vértessy Arnold*, a jeles novellairó, a Debreczeni *Ellenőr*-nek sok éven át volt szerkesztőjének a fia, aki még most csak 19 éves fiatal ember, bölcsész s az aratott dícsőséggel legalább egyelőre mindenképp meg lehet elégedve. A fiatal poéta Debreczenben végezte a középiskolákat.

A Rakovszky—Szalavszky-ügy.

Budapest, febr. 4. A kiküldött becsületbírótagjainak ma délután 5 órakor tartott értekezletükön elnöknek *Szapáry Gyula* gróft választották meg. Minthogy *Szapáry* jelenleg Pesten, táviratilag értesítették, és távirati választ is kertesek. Ezután szétoszlottak azzal, hogy a bíróság holnap folytatja tanácskozásait, esetleg ha *Szapáry* az elnökölést elnem vállalná, mást fognak elnöknek megválasztani.

A tenger mellől.

Budapest, február 3. A fiumei horvát kaszinója, a *Csitaneza* olvasókör, évek óta most látott először fiumei kormányzót falai között. *Szapáry László* gróf tegnap este ellátogatott a *Csitaneza*-ba, a hol *Kiszelják dr.* elnök fogadta. A kor-

mányzó egy óra hosszat időzött a kaszinóban, ott az összes jelenlevőket bemutatatta magának és kijelentette, hogy belép a *Czitaneza* tagjai közé. A fiumei horvátok rendkívül elégedettek, hogy abbéli udvariasságukat, hogy az új kormányzó nál tisztelegtek. *Szapáry gróf* hasonló udvariassággal viszonzta.

Egy tanácsnok halála.

Nagyvárad, február 4. *Papp János*, Nagyvárad városának évtizedek óta gazdasági tanácsosa ma rövid ideig tartó szenvedés után elhunyt. Derék, közbeesülésben állott férfi volt, ki *Sal nyug.* polgármester oldalán fáradhatatlan buzgalommal, hűséggel és sikerrel munkálkodott a város felvirágzásán. Elhunyt szűles körben őszinte részvétet keltett. Temetése szombaton délután lesz. Nagyvárad város tanácsa ma tartott gyűlésén elhatározta, hogy részvétét jegyzőkönyvileg fejezi ki a rokonoknak és diszhelyet leölt ki az elhunytnak sírhelyül, ravatára pedig koszorút tesz.

Öngyilkosság.

Budapest, február 4. Fiuméből írják: *Zsiska Béla* államvasuti podgyászpenztárnok ma délelőtt az épülőfélben levő alagut mellett föbe lőtte magát. Az öngyilkosság oka zilált családi és pénzügyi viszonyok.

Gyászrovat.

† *Vajai Vay János* földbirtokos elhunyt Szabolcsmegyében Rohodon, 62 éves korában. Számos tagu esaládja és kiterjedt rokonság gyászolja.

Mulatságok.**Iparos bál.**

Debreczen, február 4.

Az államot alkotó elemek és osztályok között a legméltóbbak közé helyezi minden művelt néptudományok, művészet és iparral foglalkozó és ezen szakokban kiváló férfait.

A vagyon és pénz lehet külső dekoratio, de belső értékű soha.

Egyszer egy igen gazdag semmittevő ember vitatkozott egy önerejéből hírnévre vergődött iparossal azon, hogy mi nyom többet a pénz-e, vagy a munka? és mikor már a gazdag ember sértegetni kezdte a munka emberét ez utóbbi így fakadt ki. Ön nem lehet büszke a pénzére, mert az apjáról úgy maradt önre, mint a szá márra a füle, de én a vagyonomra büszke lehetek, mert az utolsó gyufaszálig mindenemet két kezem szorgalmas munkájának köszönhetem.

Az ipar a munka és ennek tisztelése és megbecsülése tette nagygyá az összes európai nagy és előkelő államokat, az őstermelés függ a talaj jóságától, az időjárástól, a vagyontól is természetesen, — hanem a munka az ipar produktuma az az emberekben rejlő ügyesség, képesség, és szorgalomtól függ, a melyet tisztán az ember mint ilyen fejleszthet ön buzgalomból, önkaratból és saját elhatározásából oda, hogy azáltal nemesak magának, hanem azon országnak is a melynek fia dícsőséget szerezhethet.

Ott látjuk a kiállításokat, amelyeket az ipar, a művészet és a tudomány produktumai dominálnak, nem látott még senki soha a kárpátok havasain természetett dinnyét, vagy carfiolt, mert a termésnek a talaj és időjárással daczolni nem lehet, ha csak nem állit mesterségesen üvegházakat, de láthat minden kiállításán kisiparostól, egy úgy szólván gunyhóban

lakó szegény embertől oly remeket, a mely a nézőt bámulatba ejti.

Azért minden nemzet, amely haladni akar, tiszteli és becsüli az iparost, a munka emberét, már pedig senki sem tagadhatja, hogy Magyarország óriás léppéssel haladó állam, ugy tehát lehetetlen azt feltételezni, hogy ennek gondolkozó lakossága ne tisztelje a neki már a külföld előtt annyi dícsőséget szerzett iparos osztályt.

Es miután az elismerés, a tisztelet és becsülés külső jele az is, ha azoknak összejövetelét azok, akik arról értesítve vannak felkeresik, el vagyunk készülve arra, hogy Debreczen farsangjának legsikertelnebb bálja lesz az *iparos-bál*.

Hogyne? mikor derék iparosaink itt fogják bemutatni az ő legdrágább kincsüket és gyöngyeiket: azokat a esinos, takaros magyar menyecskeket és szép lányokat, amilyenek csak a magyar földön teremnek.

Mint értesülve vagyunk, a rendezőség mindent elkövet, hogy a bál jól sikerüljön, másrészt pedig a bálózó közönség érdeklődése is oly általános ezen fényesnek ígérkező bál iránt, hogy nem kell félniök a bált és a ropogós esárdást kedvelő tánczosoknak, hogy megismerik, a báltermekben annyira respektált kellemetlen növényt, — a petrezselymet.

F. J.

VIDÉK.

Megmérgezett gyermekek. H-Dorogon, — mint levelezőnk jelenti — könnyen végzetessé válható könnyelműségből, vagy a mi inkább feltételezhető tudatlanságból, ismeretlen egyén kedden délután, vagyis e hó elején egy esomó bolondító csalmatok magot elszórt a piacon, illetve kiöntött. Az iskolába siető gyerekek közül kettő, névleg *Nagy Antal* ácsmester és *Oláh János* földész fia máknak gondolván e veszélyes mérget, abból a mit lehetett fel szedtek és egy részét megették. De csakhamar, már a tanóra alatt mutatkozott a mérge hatása. A gyerekek elsápadtak s igen nyugtalanokdáltak és annyira rosszul lettek, hogy tanítójuk kénytelen volt az egyiket az iskola szolga és tanuló társak segítségével, a másikat pedig, ki midőn a tanteremből kilépett elesvén magát megütötte, a község kocsiján a szülei házhoz küldeni. A megrémült szülék gyorsan orvos után küldtek, minek folytán a korán alkalmazott ellenszer megmentette őket a bizonyos haláltól.

Felekezet nélküliek Balmaz-Ujvároson. Mint levelezőnk jelenti a szocialista-métegy megtermi sivar gyümölcsét, amennyiben az ottani ev. ref. német egyház hívei közül negyvennyolcz egyén kilépett és hit nélküli életet akar folytatni.

Villamvilágítás a szabolcsmegyei székházban. Szabolcsmegye elhatározta, hogy díszes székházába a villamos világítást szintén bevezeteti. A belügyminiszter a leiratában a vármegye idevonatkozó határozatát jóváhagyta s a mintegy 3500 frtot kitevő berendezési költségeket a vármegye ház építési alap terhére rendelte elszámoltatni.

Nyiregyházi élet. Egy ottani lapból olvassuk a következő igazán kedves színházi tudósítást:

„Szerdán délután a Peleskei nótárius, Gaál énekes bohózata, este Trilbyk. Délután kis közönség, pongyola előadás, este zsufolt ház, pompás előadás. *Kömley Gyula* ügyes ember, megszolgált a telt házért. Játéka mindenkinek tetszett. *Krémer, Szalóki, Németh, Szabó* jók voltak. *Tarnay Leona, Árkosiné Zoltán* Ilonka kegyetlen sok tapsot kaptak, a közönség elismerését fényképek szétdobálásával viszonzták.”

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot 1898. febr. 1-én.

(A földművelésügyi m. kir. miniszteriumhoz az állandó gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések alapján.)

Január havában nagyjából száraz és hideg időjárás uralkodott; de a hó vége felé megváltozott az idő s azóta kisebb-nagyobb oszlopok mellett állandóan enyhe és borus időjárás uralkodik. Január hó végén az országban erős vihar is volt s helyenkint, főképp a homoki vetéseknek ártott. Általában azonban az őszi vetések türethetően allanak, mert az enyhe időjárás és eső folytán az őszzel későn vetett magvak is elég jól kikelték: kivételt képeznek azok a vidékek, ahol fergek és főkép az egerek jelentékeny kárt okoztak az elvetett magvakban. Sajnos, hogy az enyhe és hó takaró nélküli télen az egerek és fergek is nagyjábólra kiteleltek és így már most joggal aggnak a gazdák a vetések sorsa miatt. De aggnak a korán bekövetkezett tavaszi időjárás miatt is, félvén az esetleg sok kárt okozható késői fagyoktól.

A gazdasági munkálatok a föld fagyának kioldásával és az esőzések következtében keletkezett nagy sár miatt most nagyjábólra szünetelnek és csak szörványosan folyik a trágyateregetés, szántás és vetés munkája a homokos talajon. Jégfordásra január hava kedvező volt.

Takarmányemlék nem hiányoznak s csupán csak az alomszalma hiányát észlelik több helyen. Néhol azonban a múlt esztendői takarmányt, melynek tápereje a nyári sok esőzés folytán a rendesnél csekélyebb, kifogásolják a gazdák: mert a jószág e gyengébb minőségű takarmánytól nem hizik oly jól, mint más esztendőekben, a mikor a termés minőségileg jól sikerült. — Különben az állatállomány, a sertések és juhok kivételével eddig jó kondícióban telelt.

KÖZGAZDASÁG.

Uj szabadalmak. A szabadalmi hivatal a következő szabadalmak leírását küldte be: Eljárás szögeknek lapos vasból hideg uton való előállítására. Ujtás gőzfűzőkön. Hordozható gázfejlesztő lámpa acetylen gáz automatikus előállítására. Közétfuró. Egytetemes heremageséplő és fejtő dob. Utcaszeprő gép. Készülék a motorkocsik sebességének változtatására állandó motorsebesség mellett. Mentő készülék közúti vasúti kocsik számára. Füst emésztő tüzelés mozdonyok számára. Oldalról működtethető vasúti kapcsolás. Kettős felhúzó mindenféle terhek főleg építő anyagoknak a munkás testsulya és vonó ereje segélyével való felemelésére. Összetelhető kályha. Prizmás ablak fölülvilágítás. Ujtás kaptafakon. Eljárás és berendezés üzenetek igen gyors átvitelére elektromos áramok segélyével. Ujtás szivarkészítő gépeken. Villamos világítási berendezés lábbal hajtott járművek számára. Eljárás és készülék gázok tisztítására. Acetylen gáz alkalmazása izzó fényvilágításra és fűtésre. Automatikus átkapcsoló telefonhálózatokhoz. Önműködően záró és tul mély bemártást megakadályozó betét tintatartók számára. Mindazok, akik a szabadalmak iránt érdeklődnek, azok leírását és rajzait hivatalos helyiségünkben bármikor megtekinthetik.

Kereskedelmi és iparkamara.

Debreczeni piac.

Febr. 2. heti vásár.

Gabonavásár.

Buza, piacra hozatott 8600 kgr. I. rendű 12.00, II r. 11.90, III r. 11.80.
Rozs, piacra hozatott 5800 kgr. I. rendű 8.00, II r. 7.90, III r. 7.80.
Kétszeres, piacra hozatott 6400 kgr. I. rendű 10.20, II r. 10.10, III r. 10.00.
Árpa, piacra hozatott 6000 kgr. I. rendű 6.10, II r. 6.00, III r. 5.90.

Zab, piacra hozatott 5500 kgr. I. rendű. 6.40, II r. 6.20, III r. 6.00.

Tengeri, piacra hozatott 10200 kgr. ó-tengeri I. rendű —, II. r. —, III. r. —, új tengeri 5.00—4.80, 4.70.

Köles I. r. 5.00.

Köleskása —, —, —.

Burgonya —, —, —.

Piaczi árucikkék:

Kilonként: Árpakása 16—34 kr. aszaltszilva 32 kr., asztali dara 18—22 kr. burgonya 3 kr., borsó szepességi 16 kr., szatmári 16 kr., bab fehér 10 kr., sárga 10 kr. disznó-zsír 60—64, cukor 46—48, irós-vaj — kr., köleskása 15 kr., lenese szatmári 26, szepességi 30 kr., liszt Nr. O. 21½ Nr. 1—20 kr., Nr. 2. 20 kr., Nr. 3. 19½ kr., Nr. 4. 19 kr., Nr. 5. 17 kr., Nr. 6. 18 kr., Nr. 7. 17 kr. olvasztott vaj — kr., só darabos 11 kr., darált 12 kr., rizskása 16—36 kr., szappan 22 kr., szalonna sós 68 kr., sótlan 60 kr., kávé —, frt — kr.

100 kilonként: Bab fehér 8—12 babsárga 8—12 burgonya 2.00, só darabos 10.80, só darált 11.00, d. zsír 62—63 frt, széna I. rendű 1.80, II. r. 1.60, III. r. 1.—, szalma I. r. 60 frt. II. r. 40, szalonna sós 50—52 frt, szalonna sótlan — frt, háj 58—60 frt, juh turó —, szappan — frt, aszalt szilva — frt, borsó — frt, lenese — frt, rizs — frt, pirszen 2.00, salgótarjáni 1.50, szalonkőszén —, árpakása —.

Állatvásár.

Ló felhajtott 6810 db., elkelt 462 db. Marha felhajtott 6480 db., elkelt 2455 db. Sertés felhajtott — db., elkelt — db. Sovány 6—12 hónapos — frt. egy éves—másfél éves 40—55 frt. Másfél éves—kétéves — frt. Öreg sovány — frt. 3—4 hónapos malacz páronként — frt. Kövér kilója — kr. Rendes élet 45 kiló levonás és 4%. Uj szalonna — frt., Juh és birka felhajtott 87.000 db. elkelt 29.200 db.

Egy pár jármos ökör 250—300 frt tehén 80—120 frt, hizott tehén bornyával 100—160 frt, fejős tehén bornya nélkül 120—140 frt, meddő tehén 75—120 frt, I. r. jármos ökör 300—370 frt. II. r. jármos ökör 250—300 frt, III. r. jármos ökör 180—200 frt, tinó 100—140 frt üsző 40—70 frt. rugott üsző bornya 30—60 frt, ökörbornya 30—60 frt. Egy pár anya birka báránystul 8.13, egy pár magyar juh —, egy pár ürü birka 8.16, egy db. bika 100—150, egy db. igás jó ló 140—260.

Literenként: Tej 10 kr., tejfél 40 kr. aszalt-szilva 12 kr., petroleum 16—20 kr. borsó 14—16 kr., lenese 14—16 kr., bab 7—8 kr., köleskása 10 kr.

Napszámárok: Havi átlag, férfi ellátással 50 kr., ellátás nélkül .80 kr. nő ellátással — kr., ellátás nélkül 50 kr. gyermek ellátással 20 kr., ellátás nélkül 35 kr.

Husárak: Marhahus 36, 40, 44, 48, 52—54 kr. Bornyuhus 56, 60 kr. Sertés 48, 52, 60 kr. Juhus 32—36 kr.

Tüzifa: 4 köbméter tölgyfa 12 frt bükkfa 13 frt, nyárfa 7.00 kr., fafelvágás 2.50 frt, beszállítása 1.50 kr.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. február hó 4-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	121.25	121.75
" vasúti beruházásiköt. 4½%.	—	121.75	122.75
" koronajárdék 4%.	—	99.30	99.80
" regále vált. köt. 4½%.	—	101.—	101.75
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	121.75	122.25
Egységes államkötvény 4½%.	—	102.25	102.75
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	140.50	141.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	386.75	387.25
Osztrák hitelbank részvény	—	365.40	364.60
Magyaripar- és keresk. bank. r.	103.50	103.75	

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogban 4%-os sorsj.	122.25	123.25
3%-os	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3½%-os	119.—	120.—
Magyar vörös kereszt-sorsjegy	10.25	10.75
Osztrák	—	20.50
Olasz	—	11.75
Bazilika sorsjegy	—	6.70
Jó-sziv	—	3.80

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.67	5.75
20 márkás arany	—	—	11.76	11.80
20 frankos arany	—	—	9.51	9.55
1 Sovereigns	—	—	12.—	13.04

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. febr. 3-án.

Buzát ma gyöngén kínáltak, a keresleten csak néhány malom vett részt. — Elkelt csöndes irányzat 10.000 mm. magyar áru néhány krral magasabb, külföldi áru azonban néhány krral olcsóbb áron.

Egyébb gabonaneműekben gyöngé volt a forgalom változatlan áron.

Eladattak:

Buza. Tiszavidéki. 600 mm. 76 k. 12.55 forinton, 900 mm. 75 k. 12.45 forinton, 100 mm. 74 k. 12.17 forinton, 200 mm. 74 k. 12.72 frton, 100 mm. 75 k. 12.57 frton, mind három hónapra.

II. Matáridő-üzlet.

Az irányzat szilárd volt, s keresletkedv következtében az árak, dacára e külföldi lanya árfolyamainak, az árak emelkedtek. A forgalom mérsékelt volt.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.	
Buza szeptemberre	9.36 — 9.38
" márcz.—ápr.	11.77 — 11.79
Bözs márcz.—ápr.-ra	8.58 — 8.60
Tengeri máj.—jun.-ra	5.33 — 5.34
Zab márcz.—ápr.-ra	6.33 — 6.34

Délután 4 órakor zárlat:

Buza tavaszra	11.77 — 11.79
" őszre	9.36 — 9.37
Rozs tavaszra	8.61 — 8.62
Zab	6.35 — 6.36
Tengeri máj.—jun.	5.33 — 5.34
Repeze augusztusra	11.95 — 12.—

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyószám 125. Rendkívüli bérlatszünet.

Ma, pénteken, 1898. évi február hó 3-án:

A libapásztor.

Eredeti operette 3 jelvonásban. Irta: Lukácsy S. Zenéjét szerzette Forrai Miklós.

Személyek:

Lajos, Artois grófja a király-öcsese — — — F. Kállay L.
Gaston Amade, Marquis, nevelője Szentés J.
Harald, lovag — — — Sziklay M.
Crespin csatlósa — — — Rubos A.
Fanchette libapásztorleány — K. Komáromy
Pierre erdőesősz — — — Vidor D.
Buckiton, egy angol csapat vezére Békési Gy.
Willgton, angol kapitány — Serfőzy Gy.
Beatisama, egy zárdá fejedelem-asszonya — — — Kiss Irén.
Eulalia, kapusnő a zárdában Locsarekné.
Szélvényes és kedvezményes jegyek nem érvényesek.

Holnap szombaton. 1898. február 5-én.

L. Komáromy Mariska vendégfelléptével:

Ninette.

Francia bohózat.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

V. V. urnak. Beesés cikke névaláírással csakis a nyilttérben jelenhet meg.

Bérekcsik dijszabályzata.

Table with columns for 'Két', 'Egy', 'lovas' and rows for various services like 'I. Napszámra', 'II. Óraszámra', 'III. Egyes járatokért', 'IV. Meghatározott járatok'.

Kiadó és laptulajdonos: Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság. Felelős szerkesztő: Koncz Ákos. Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Eugen herceg szobor sorsjegyek. Huzás már pénteken. Főnyeremény 75.000 korona érték. Sorsjegyeket 50 kr-ával ajánl: Közgazdasági bank Debreczen, Alföldi takarékpénztár, Szent-Királyi Tivadar.

ad. 989. P. 1. tag. sz. 1898.

Hirdetmény.

Kaba község határának tagosítása a 98/897. sz. kir. curia ítélettel megengedtetvén, a debreczeni kir. törvényszék 989/98 P. sz. alatt kelt végzésével az előmunkálatok foganatosításával az alólikt kir. törvényszéki bíró bizatott meg, a ki a fenti számú végzéssel az előmunkálatok megkezdésére s e célból az összes érdekelt birtokosok közreműködésével tartandó tárgyalásra határidőül 1898. évi márczius hó 3-ik napjának d. e. 10 óráját Kaba község-háza tanácstermébe kitűzte. Mely határidőre az összes érdekelt birtokosok a jelen hirdetmény által oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy a kitűzött tárgyaláson az érdekeikre leendő felügyelet végett vagy személyesen, vagy kellőleg igazolt megbizottaik által annál inkább jelenjenek meg, mert netáni meg nem jelenésük a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogja s ez esetre mulasztásuk következményeit csak maguknak tulajdonítsák. Debreczen, 1898. január hó 26. Dr. Hrehuss Viktor kiküldött tszéki bíró.

1500 v. k. sz. 1897.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságának 32205/97 P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Bernhard Goldstein részére Eisler Izidor debreczeni lakostól 156 frt 64 kr. tőke, ennek 1897. évi október hó 18. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 34 frt 74 kr. perköltség erejéig 1897. évi november hó 4-én bíróilag le és felülfoglalt és 1700 frtra becsült bolti árukából álló ingóságok 1898. évi február hó 15-én d. u. 3 órakor kezdetét veendő és Piacz-utca 2142. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1898. évi jan uár hó 5-én. Sugár Gyula bírói kiküldött.

32. v. k. sz. 1898.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságának 35169/97. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Alföldi takarékpénztár részére Dr. Ozory István és neje debreczeni lakosoktól 93 frt tőke, ennek 1896. évi ápril hó 27. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 32 frt 25 kr. perköltség erejéig 1897. évi május hó 14-én bíróilag felülfoglalt és 339 frtra becsült butorok, és egyebekből álló ingóságok 1898. évi február hó 8-án d. e. 10 órakor kezdetét veendő és Hatvan-utca 1092. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen 1898. évi január hó 11-én. Sugár Gyula. bírói kiküldött.

PSERHOFER J. vértisztító labdaccai.

azelőtt „általános labdaccai“ név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdaccai csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Evtizedek óta ezen labdaccai általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő házi-szerből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdaccai házi-szerül ajánlottak minden oly bajknál, melyek a rozsmelésből és székrekedésből erednek, mint epezsavarok, májbajok, köhika, vértelulások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő házi-szer. Ezen vértisztító labdaccai oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

Köln, 1898. április hó 30-án. Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ímát 15 tekercset az ön felülmúlhatlan vértisztító labdaccaiból utánvétellel. Fogadja ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdaccai csodahatásáért. Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal. Hrasche, Földnik mellett, 1897. szept. 12-én. Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labdaccai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban megháltem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni s bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdaccai engem nem mentettek volna meg. Az Isten adja meg ön ezt ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdaccai engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére szolgáltak. Kniföz Teréz. Bécs-Ujhely, 1897. november 8-én. Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhuruban és víkórságban. már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kaptam az ön kitűnő vértisztító labdaccaiból s azoknak állandó használatát folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel Weinzeitel Josefa. Eichengraberamt, Góhli mellett, 1898. márcz. 27. Tekintetes ur! Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdaccaiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdaccai értékefelett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignác. Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilázia, 1886. október 8-án. T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdaccaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csak is az ön csodálatos labdaccainak köszönhetem, hogy egy gyomorhajót, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdaccai nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Bernhardi alpesi-fü liqueur. Bernhard Bregenzben. Egész üveg 2 frt 60 kr., fél üveg 1 frt 40 kr., negyed üveg 70 kr. Amerikai köszvénykenőcs, gyors és hatásos legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, u. m.: gerinczagybantalom, tagszagadás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főtájás, fülzajgatás, stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr. Angol csodabalsam, Pserhofer J.-tól, egy üveg 50 kr. Fagybalsam, Pserhofer J.-tól, Évek óta a sebire mint legbiztosabb szer van elismervé. 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr. „Stoll“-féle Kolapraeparatumok, kitűnő szer gyomor és béltelenségeknek. Kola-elixir vagy bor, 1 liter 3 frt, fél liter 1 frt 60 kr., negyed liter 85 kr. Golyva-balsam, Pserhofer J.-tól kitűnő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr. Élet-esszencia, (prágai csöppek), Pserhofer J.-tól, megrontott gyomor, roz emésztés, és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi-szer. 1 üveg 22 kr. 12 üveg 2 frt. Utifünedv, Pserhofer J.-tól, egy ált. Ismert kitűnő házi-szer hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. 1 üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr. Tannochnin hajkenőcs, Pserhofer J.-tól óta valamennyi hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismervé. Egy elegans nagy szelencével 2 frt. Általános tapasz, Steudel tanártól, Útás sebeknél, mérgeps daganatoknál, ujkkakoz, sebes vagy gyuladt mell, vagy más ly bajknál, mint kitűnő szer lőn kipróbálva. 1 tévely 50 kr. Bérmentve 75 kr. Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-tól, roz emésztés minden következményel, u. m.: főtájás szédülés, gyomorgörös, gyomorfévs, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt. Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdetett összes bel- és küll.-gyógyászati különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetnek. Postai megrendelések a leggyorsabban eszköböltetnek, ha a pénzüsség előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Valódiatknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. név-aláírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva. Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigoruan büntetettik.

PSERHOFER J. gyógyszerész „zum goldenen Reichsapfel“ Bécs, I., Singerstrasse 15.